

Дилема тигрів в Індії

Індія має можливість мало не вчетверо збільшити популяцію тигрів, які живуть на території країни. Однак, за іронією долі, для цього доведеться убити частину з них, стверджують деякі експерти. Зооохоронники бурхливо протестують.

До 11 ранку Гопамма Наяка вже зрозуміла: щось трапилося. Її чоловік Ханумантха ще годину тому мав повернутися з лісу, де збирав хмиз.

Гопамма послала за сином, той зібрав пошукову групу і відправився до Тигрового заповіднику Бандіпур, що в національному парку на південному заході Індії. Заглибившись в ліс за все на кілька метрів, люди знайшли наповнину з'їдене тіло Ханумантхи. Тигр, який його вбив, все ще сидів поруч.

Після загибелі чоловіка в життя Гопамми увійшло не тільки горе, а й бідність. Її старшому синові довелося залишити навчання в університеті і повернутися додому, щоб допомагати матері. "Тепер я відчуваю себе невпевненою і залежною від інших", - говорить вона.

Незважаючи на це, Гопамма не відчуває ненависті до тигру, який вбив її чоловіка. Як і багато індусів, вона розглядає людину як один з елементів складної тканини світу, що складається з живих істот, кожне з яких має рівну з усіма право на існування.

Чи не турбує її і те, що популяція тигрів в Індії зростає. Смерть чоловіка, вважає вона, не має ніякого відношення до того факту, що уряд країни намагається зберегти тигрів.

Індійці, живуть у сільській місцевості, унікальні в своєму ставленні до життя серед дикої і часто смертельно небезпечної природи.

"Такого ви не знайдете в культурах інших країн, - підкреслює Уллас Карантх, який недавно пішов на пенсію біолог, фахівець з хижим звірам в Товаристві збереження диких тварин, провідний експерт з тигрів. - Якби таке сталося в іншій країні, тигрів б стерли з лиця землі вже наступного дня".

Принцип "живи і дай жити іншим" став своєю основою для перетворення Індії в світовий тигровий оплот. Лише 25% території країни - середовище проживання цієї великої, красивої і небезпечною кішки, але близько 70% тигрів, що залишилися на нашій планеті, живуть саме тут.

Однак такий успіх має свою ціну. Тигрові заповідники не ростуть з такою ж швидкістю,

як популяція тварин. Це змушує деяких тигрів забирати в пошуках здобичі на території, традиційно населені людьми. Вони вбивають худобу, а іноді і людини.

Напади досить рідкісні: в Індії від нападів тигрів щорічно гине від 40 до 50 осіб. Для порівняння: слони щорічно вбивають близько 350 чоловік.

Але смерть від слона тут розглядається як щось, що просто "трапляється" - як автомобільна катастрофа, а ось смерть від тигра народжує первісний страх, який, якщо проблема не вирішена, може привести до екстремальних ситуацій: так, у багатьох районах, де таке трапляється, традиційно толерантне ставлення до дикої природи починає поступатися місцем нетерпимості, призводить до бунтів проти місцевої влади і цілеспрямованому знищенню тигрів.

Далеко не кожен тигр - людожер. Статистики такої поведінки хижаків не існує, але, за оцінками Карантха, щороку від 10 до 15 тварин перетворюються в мисливців на людей.

Переважає більшість тигрів - НЕ людожери. Коли таке все ж трапляється, найоптимальніше, на думку Карантха та інших експертів, - швидко знищити тигра-людожера, поки він не вбив ще.

"Це необхідно робити, якщо ми збираємося мати велику популяцію тигрів, - підкреслює Карантх. - Ми ж не хочемо, щоб все сільське населення ополчилася на тигрів через одну тільки особину".

Це відображено і в індійському законодавстві: природоохоронні начальники та урядовці можуть видати розпорядження про відстріл тварини, якщо того вимагає громадська безпека.

"Для випадків, коли доведено, що тигр - людожер, існує ретельно прописана стандартна процедура", - говорить Анул Кумар Наяк, один з директорів індійської Національної адміністрації по збереженню тигрів.

Але зооохоронники з великих міст, що мають в країні величезний політичний вплив, бачать це по-іншому.

(Продовження на сторінці 2)

ПОНЕДІЛОК, 27 СІЧНЯ

«ЧИСТА КРАЇНА – ЧИСТА ЗЕМЛЯ»

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ПРИРОДИ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АЛЬТАІР-ХХІ" надає клопотання на отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря стаціонарними джерелами власного об'єкту Торгово-розважальний центр "ДАФІ":

Юридична адреса: 49107, Дніпропетровська область, м. Дніпро, бульв. Зоряний, буд. 1-А

Фактична адреса: 61181, м. Харків, Київський район, вул. Героїв праці, 9
Контактна особа: Директор Буланова Лілія Григорівна, тел.: (056) 373-91-19

Основна діяльність ТОВ "АЛЬТАІР-ХХІ" є надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Термін дії дозволу на викиди - 10 років.

Перелік основних забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря від ТРЦ "ДАФІ" ТОВ "АЛЬТАІР-ХХІ": азоту діоксид, вуглецю оксид, ангідрид сірчистий, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом (недиференційований за складом пил (аерозоль), сажа, пил борошна, пил цукру, натрію гідрооксид, вуглеводні насичені С12-С19, спирт етиловий, акролеїн, ацетальдегід, кислота оцтова, в тому числі парникові гази - вуглецю діоксид, оксид діазоту, метан, НМЛОС.

Загальна кількість викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин на період проведення інвентаризації складає **777,27276243 т/рік** (в т.ч. парникові гази без коду МОЗ: 770,65518 т/рік).

Аналіз результатів розрахунків приземних концентрацій забруднюючих речовин показали, що максимальні концентрації забруднюючих речовин на межі розрахункової санітарно-захисної зони та найближчих житлових будинків знаходяться у межах санітарних норм і складають менше 1,0 ГДК по всіх речовинах.

Пропозицій, щодо дозволених обсягів викидів забруднюючих речовин, які віднесені до інших джерел викидів, немає, так як джерела, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування на вказаному об'єкті відсутні.

Заходи щодо впровадження найкращих доступних технологій та методів керування і скорочення викидів забруднюючих речовин не встановлюються, в зв'язку з тим, що ТРЦ "ДАФІ" ТОВ "АЛЬТАІР-ХХІ" відноситься до II групи підприємств.

Скарги та зауваження щодо викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від ТРЦ "ДАФІ" ТОВ "АЛЬТАІР-ХХІ", розташованого за фактичною адресою: 61181, м. Харків, Київський район, вул. Героїв праці, 9, приймаються в Харківській обласній державній адміністрації за адресою: 61002, м. Харків, вул. Сумська, 64, тел. (057) 700-05-62

Газета - "Екосвіт", вітчизняне, українською мовою.

Тематика газети - екологічна.

Засновник - Харківська обласна організація Українського товариства охорони природи.

Відповідальний за випуск - Суровцева І. В.

Порядковий номер випуску, дата його виходу в світ - № 6 від 27.01.2020.

Тираж - 300 шт. Розповсюджується безкоштовно.

Адреса видавця - м. Харків, вул. Серпова 4, оф. 511-610.

Серія, номер і дата видачі свідоцтва про державну реєстрацію -

КВ № 24203-14043ПР від 30.10.2019.

Видавець - ФОП Суровцева І. В.

Точка зору відповідального за видання не завжди співпадає з точкою зору авторів.

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Рукописи не рецензуються та не повертаються.

Тематика газети - екологічна, українською мовою.

Спосіб поширення: 100% - роздріб.

Обсяг: 4 смуги. Формат: А4, кольорова.

Розміщення інформації в газеті "Екосвіт"

тел. +38 099 199 69 79 surovtceva2205@gmail.com

Дилема тигрів в Індії

(Продовження. Початок на сторінці 1)

Неважливо, скільки людей міг вбити тигр - багато активістів стверджують, що людожера треба відловлювати, перевозити в інше місце і там випускати. Або просто залишити його в спокій.

"Я відчуваю себе голосом безсловесних тварин, - заявляє Джеррі Банат, лікар і провідний зоозахисник з Нагпура. - Не можна чинити з тваринами жорстоко і несправедливо тільки тому, що вони не можуть розповісти про свої проблеми".

Але, за словами Карантха, жодна із запропонованих зоозахисниками заходів не вирішує проблему тигрів, які полюють на людей і вбивають їх.

Конфлікти навколо тигрів швидко переходять в політичне поле, продовжує він, і в той час як уряд не знає, кого слухати і чью сторону прийняти, людожери продовжують вбивати.

Місцеві жителі часто беруть ініціативу в свої руки і знищують не тільки тигра-людожера, а й усіх тигрів в окрузі. Вони відносяться до міністерства охорони лісів як до ворога, а до збереження тварин - як до чогось такого, що суперечить їх кривим інтересам.

Якщо залишити все як є, то популяція тигрів в кращому випадку залишиться на нинішньому рівні. У гіршому - поширюються вбивства хижаків з помсти приведуть до їх вимирання.

Щоб Індія залишалася прикладом того, як треба охороняти і зберігати тигрів, потрібно змиритися з тим фактом, що інтереси всіх тварин - часто зовсім не те, що інтереси окремого тигра, підкреслює Карантх. Особливо якщо цей окремий тигр вбиває людей.

Іншими словами, майбутнє тигрів на нашій планеті багато в чому залежить від того, чи вдасться переконати індійців, що тигра-людожера доведеться загнати заради інших своїх родичів. "Іншого шляху немає", - говорить він.

Ніхто не знає, скільки тигрів колись жило на індійській землі. Але вони обчислювалися десятками, якщо не сотнями, тисяч. Їх кількість почала різко скорочуватися з винаходом вогнепальної зброї і сталевих капканів.

Знати полювала на тигрів для розваги, біднота - для прожитку і продажу. Один історик підрахував, що з 1875 по 1925 рр. було вбито більше 80 000 великих кішок. Половинання значно зменшила популяції і тих тварин, на яких полювали тигри - ще один важкий удар по ним. До середини двадцятого століття через нерегульоване полювання Індія втратила свого азійського гепарда і майже всіх азійських левів (нині і ті і інші - знаходяться у Червоній книзі). Тигри теж напевно зникли б, якби не прем'єр-міністр Індра Ганді, яка в 1971 році заборонила будь-яку охоту.

Ганді, яку іноді називають "найбільшим рятівником дикої природи Індії", зробила більш

суворим природоохоронне законодавство, відвела частину території під заповідники і створила робочу групу з порятунку тигрів.

"Це збіглося за часом з появою і посиленням природоохоронних груп і кампаній в Європі. Хвиля досягла і Індії", - розповідає Кріті Карантх, дочка Уллас Карантха, провідний науковець у Центрі досліджень дикої природи, некомерційної організації в Бангалорі.

"Люди почали розуміти, що природа в небезпеці і ми не можемо продовжувати з нею чинити так, як раніше".

Число тигрів, звичайно, почала зростати не відразу. У 1980-х, коли Уллас Карантх, якому зараз 70, кинув кар'єру інженера і вирішив займатися охороною дикої природи, в Індії налічувалося близько 2500 тигрів.

Уллас, якому завжди подобалися великі хижакі, вирішив присвятити своє життя порятунку тигрів. І для початку треба було зрозуміти, скільки їх в Індії залишилося.

У 1991 році він розробив новаторський і точний метод із застосуванням відеокамер, що допомагає ідентифікувати тигрів по їх індивідуальному окрасу.

Карантху вдалося підрахувати, що один тигр в середньому вбиває близько 50 диких тварин в рік. Пізніше, після вивчення записів мисливців, таксидермістів і землекористувачів, дочка Карантха Кріті прийшла до висновку, що за 100 років тигри зникли з 67% території Індії.

Точно таке ж різко знизилася популяція тих тварин, на яких вони традиційно полювали, - наприклад, оленів. Іншими словами, популяція тигрів скорочувалася ще й тому, що їм не вистачало їжі. Починаючи з 1990-х, Уллас почав домагатися того, щоб уряд фінансував переїзд жителів тих сіл, які знаходилися в природоохоронних зонах.

Коли в результаті великого попиту в Китаї на різні органи хижаків стало процвітати браконьєрство, Уллас працював разом з урядовцями над програмою боротьби з цим явищем.

В результаті популяція тигрів почала зростати. Наприклад, в тій місцевості, де загинув чоловік Гопаами, зараз живе 400 тигрів - більш ніж в чотири рази більше, ніж їх було 25 років тому.

Але з ростом кількості тигрів конфлікти стали неминучими. Боротьба за існування примушує деяких тварин залишати охоронювані заповідники - особливо молодих особин, які шукають власні території, і хворих або старих тварин, які шукають виходу легше.

У такій ситуації більшість з них починає нападати на худобу, а деякі - і на людей.

Здавалося б, вбивати тварин, яким і так загрожує зникнення, не надто логічно. Але у випадку з тиграми-людоїдами це єдиний вихід, вважає Карантх і інші фахівці.

Це як обрізати засохлі сучки у дерева, щоб воно росло. Втрата окремих тварин не загрожує популяції в цілому, говорять вони.

У будь-якому випадку в здоровій популяції тигрів щорічно вмирає 15-20% особин, а народжуваність, схожа за темпами з народжуваністю домашніх кішок, швидко відновлює чисельність.

Тигри-людожери порівняно рідкісні - щороку доведеться вбивати лише пару десятків небезпечних для людей особин.

Однак деякі активісти-зоозахисники переконані, що тигрів залишилося і так занадто мало, щоб убити хоча б одного. Інші розглядають проблему з моральної точки зору.

Банат вважає, що тигри, людодство яких доведено, і всі заходи вичерпані, повинні бути вбиті. "Як лікар, я повинен перш за все діяти в інтересах людей", - говорить він.

Але він висуває жорсткі вимоги: щоб оголосити тигра людожером, треба провести повільний аналіз ДНК, щоб зрозуміти, чи належать усі жертви одному і тому ж хижаків (можливо, звір убив просто випадково, каже він, несподівано зіткнувшись з людиною).

Втім, Уллас підкреслює, що збір ДНК вимагає технології та вміння, які далеко не завжди знайдеш в сільській місцевості. За його словами, цілком достатньо свідчень вчених і екологів.

Але врешті-решт, каже він, головне - безпека людей. "Це не процес над О.Джей Сімспсоном, коли тигр повинен розглядатися як невинний, поки не доведе протилежне".

Але якщо уряд не прийде до певного рішення, місцеві жителі знайдуть свій спосіб. Вони можуть отруїти всіх тигрів в окрузі або розставити капкани, а потім забити тварину до смерті.

Професійні браконьєри теж отримують користь із ситуації, пропонуючи місцевим жителям свої послуги по позбавленню від тигрів, чий кігті, зуби, пеніси і шерсть коштують великих грошей на китайському ринку.

Ті індійці, на чийо худобу нападають тигри, теж раді скористатися послугами браконьєрів, які платять за мовчання.

У самих екстремальних випадках інциденти з тиграми стають тим клапаном, через який виходить накопичене роками невдоволення економічними і соціальними становищем.

У громадах бунтують проти дій державних захисників дикої природи, браконьєри часто підбурюють мешканців до насильницьких дій.

Деякі побоюються, що всі зусилля з охорони диких тварин можуть бути витрачені марно, якщо не розібратися з тиграми-людожерами.

Наприклад, в 2013 році селянин з південно-західної Індії Шівамаллапа Басаппа був убитий і частково з'їдений тигром. Напад став

ся, коли він пас корів на кордоні з тигровим заповідником Бандпур.

Він став третьою жертвою тигра за два тижні, і для багатьох це стало переломним моментом. Швидко зібрався натовп з двох сотень чоловіків. На той час, як влада прислала підкріплення, натовп вже спалив офіс місцевого лісництва і підпалив державний джип.

Можливо, найпоказовішим випадком, що продемонстрував глибину проблеми тигрів-людожерів в Індії, була історія тигриці Т-1, застреленої в листопаді 2018 року, після того, як вона протягом двох років тероризувала округу, вбиваючи людей (її жертвами стали щонайменше 13 осіб).

У 2015 році Т-1 почала з нападів на домашню худобу в штаті Махараштра в центральній Індії. Але невдовзі було перше вбивство людини. 60-річну жінку знайшли мертвою з глибокими слідами кігтів на спині.

Побоюючись реакції зоозахисників з великих міст, старший лісничий регіону наказав зловити Т-1, не вбиваючи її. Зоозахисний рух в Індії могутня, "екстремальна версія західної зооохорони, помножена на етику і традиції хінді", як каже Уллас.

Втім, Банат відгукється про цей рух по-іншому: "Ми робимо все можливе, щоб уряд нас почув. Він повинен дати тваринам більше безпеки і більше поважати їх гідність".

Але навіть якщо вдасться зловити тигра-людожера, виникає питання: що з ним робити далі? Перевезти його в інший район? Це лише означає, що проблема переїде.

Наприклад, в 2014 році вдалося зловити молодого тигра-людожера. Всупереч раді Улласа, його випустили в лісі в 280 км від місця, де він мешкав. Через три тижні, кілька разів нападши на домашню худобу, тигр убив вагітну жінку.

Тримати тигрів в неволі? Індійські зоопарки переповнені, і інших варіантів немає. У будь-якому випадку колись вільний хижак буде приречений на жалюгідне життя в клітці.

Біологи вважають, що тримати дорослого тигра в неволі - це вирішення проблеми.

Повернемося до Т-1. Вона виявилася досить розумна для того, щоб уникати засідок, облав і пасток.

Після того як вона вбила сьомого за рахунком людини, 20-річного чоловіка, місцеві громади остаточно втратили довіру до уряду, терпіння їх вичерпалося.

Люди не пускали офіційних осіб в села, не давали навіть обстежити тіла жертв. Кілька лісників були побиті натовпом.

Врятувало ситуацію рішення відправити в район групу фахівців, що складається з 18 жінок. Ім вдалося завоювати довіру місцевих жителів, які знову почали співпрацювати з представниками влади.

Однак цим досягненням на місцевому рівні сильно заважали політичні, юридичні і суспільні сутічки, що вирували по всій Індії. Доля Т-1 вирішувалася саме в них.

У лютому 2018 року, коли кількість жертв тигриці зросла до восьми осіб, суд Мумбая виніс рішення застрелити Т-1. Всі спроби зловити її, використовуючи дрони, собаки і навіть параплан, не увінчалися успіхом.

Тим часом Т-1 народила двох тигрият, і вони почали потроху брати участь в полюванні на людей.

Після того, як уряд випустив нове розпорядження - або зловити тигрицю з тигрятами, або, якщо це не вдасться, пристрелити її, Банат спробував домогтися втручання Верховного суду країни.

"Коли ви виносите смертний вирок - застрелити тварину при першому ж зручному випадку, - для цього необхідно правильно юридичне обґрунтування", - переконаний він.

Т-1 убили в листопаді 2018 року. За словами Улласа, хаос посилює рішення уряду дозволити взяти участь в затриманні Т-1 приватному мисливцеві Шафату Алі Хану. Його син, у якого не було такого дозволу, проте приєднався до батька.

Представники багатой сім'ї Ханов були відомими своєю влучністю стрілками, яких викликали вирішувати серйозні проблеми з дикими тваринами. Але їх участь в цьому випадку викликала гнів зоозахисників і підірвало авторитет місцевої влади.

"У нас 80 000 лісників, багато з яких відмінно стріляють, - каже Уллас. - Не було ніякої необхідності запрошувати цих шукаючих слави хлопців".

2 листопада синові Хана Асгару подзвонили і сказали, що тигрицю бачили на дорозі неподалік. Чи не повідомити нічого батькові і місцевій владі, Асгар з друзями схопили рушницю і поїхали на пошуки.

Незабаром вони побачили Т-1 з машини, упізнавши її за характерною забарвленням - "тризуба" зі смужок на боці.

Як потім стверджував Асгар, один з його друзів вистрілював дротиком з транквілізатором, і це змусило тигрицю напасти.

І тоді Асгар - днючі, за його словами, з метою самозахисту (хоча сидів в машині) - вистрілює в Т-1. Вона померла майже миттєво.

"Мисливець з самого початку хотів її саме вбити і цим зірвав всю операцію, - стверджує Банаті.

В процесі полювання і вбивства тигриці було скоєно безліч порушень закону".

Смерть Т-1 була зустрінута в країні дуже по-різному. У штаті Махараштра селяни святкували з ферверками, а в великих містах на пікети вийшли протестувальники.

Вдова сина Індіри Ганді Манека Ганді, політик, активістка зоозахисного руху, написала в "Твіттері" 200 тисячам своїх фоловерів, що Авні була "жорстоко вбита" і що її вбивство "абсолютно незаконно".

Незабаром юристи звинуватили батька і сина Ханов у фальсифікації доказів і засумнівалися в тому, що Т-1 взагалі нападла на автомобіль (дивна поведінка для тигрів, які зазвичай реагують на дротик з заколисаним, як на укусу бджолою).

Дослідження ран тигриці підтвердило, що в неї стріляли збоку, швидше за все - коли вона перетинала дорогу, і точно не тоді, коли вона нібито напала на автомобіль.

Дротик, який був виявлений в її стегні, був поміщений туди вже після того, як вона була убита. Однак в результаті ніхто не був покараний.

Історія тигриці Т-1 була в заголовках ЗМІ по всьому світу, але, як підкреслює Уллас, в Індії таких історій безліч, і всі вони "такі ж абсурдні, такі ж комічні і такі ж трагічні".

Повного фіаско, якого зазнали ловці тигриці, і тієї кількості втрачених життів можна було уникнути, стверджує він, якби уряд просто віддало вказівку застрелити звіра.

Щоб зберегти толерантне ставлення до тигрів в Індії, недостатньо лише відстрілювати людожерів. Потрібно швидко виплачувати сім'ям компенсацію за втрачене майно та загублених рідних.

Уряд встановив, що родичам жертв тигрів виплачується 500 000 рупій (близько 7200 доларів), і домашню худобу, убитий хижакими, теж відшкодовується. Але так буває не завжди.

Чіновники часто обманюють людей, вводять їх в оману порожніми обіцянками, намагаються заплутати безліччю папірців, які треба заповнити для отримання компенсації.

Іноді вони посилаються на те, що загубили сам винен, так як зайшов в охоронявану заповідну зону. Іноді відверто вимагають хабар Сільські жителі, особливо бідняки, відчують себе абсолютно безпорадними, коли стикаються з таким ставленням.

Село, де живе Гопалма Наяка, знаходиться на кордоні з національним парком і тигрові заповідником

Втрата домашньої худоби (а таке трапляється набагато частіше, ніж смерть від тигра) може стати трагедією для сім'ї, дохід якої - всього 700 доларів в рік.

Опитування жителів 1370 сіл в Західних Гатах (гірський ландшафт на заході Індостану) показав, розповідає Крітхі Карантх, що тільки 31% потерпілих був визнаний мають право на компенсацію.

У 2015 році Крітхі з колегами організували при центрі вивчення диких тварин службу WildSeve, яка виступає посередником у відносинах потерпілих з урядом.

Сюди можна дзвонити за безкоштовним номером, щоб повідомити про те, що трапилось з тобою. Після цього приїжджає інспектор, щоб встановити всі обставини і заповнити потрібні документи.

WildSeve зараз обслуговує півмільйона жителів в 600 селах і вже допомогла подати більш 14 000 заяв на компенсацію. Раніше на те, щоб отримати виплати, йшло в середньому 277 днів, тепер це відбувається протягом 60 днів.

Крім того, WildSeve допомагає тим, чия худоба постраждав від диких тварин, матеріалами на будівництво критих загонів, навчач дітей по екологічній програмі.

Однак це лише крапля в морі проблем Індії. В інших районах країни тривають конфлікти на ґрунті ставлення до диких тварин. Людям - особливо тим, хто живе в сільській місцевості - не подобається ідея збільшення популяції тигрів.

Уллас, оснований на даних правительства, говорить, що тигри живуть лише на 10-15% той території країни, котра потенційно придатна для їх проживання (300 тис. кв.км). В течение последних 20 лет их численность (примерно 3000 особей) не растет.

Эта оценка противоречит оптимистичному июльскому заявлению правительства о том, что популяция индийских тигров ежегодно возрастает на 6%, начиная с 2006 года.

Тигри живуть лише на 10-15% той території Індії, котра потенційно придатна для їх проживання (300 000 кв. км)

Уллас називає методологію уряду глибоко помилковою і додає, що незалежним вченим не дозволяється оцінювати державні дані і результати їх аналізу за останні 15 років.

Наяк з Національної адміністрації по збереженню тигрів, навпаки, говорить, що методи правильні, що незалежні експерти з США, Австралії та Британії це вже підтверджували.

І хоча "Індія дійсно досягла набагато більшого з тиграми, ніж інші країни", говорить Уллас, він вважає, що на місцях картина далеко не така райдужна, як нас намагаються переконати політики.

На його думку, Індія - на перехресті. Вона може обмежитися тим, щоб зберегти невелику кількість великих кішок - або стати однією з приголомшливо успішних історій в справі збереження рідкісних видів і домогтися збільшення популяції тигрів до 10, а то і 15 тисяч особин.

У країні є на це гроші, і в міру того, як все більше людей виїжджає з сільської місцевості в міста, звільняється для цього і простір.

Поки, проте, в плани уряду це не входить. "Ми як і раніше зазнаємо труднощів з тиграми, які безконтрольно заходять на території, населені людьми, і створюють там проблеми", - говорить Наяк.

Тваринний світ Індії відрізняється приголомшливим біологічною різноманітністю, і тим не менш для дикої природи тут відведено лише 5% території країни. У Китаї і США - 15%. У міністерстві навколишнього середовища Індії не відповіли на прохання про інтерв'ю з цієї проблеми.

Уллас, проте, хоч і засмучений, але каже, що минуле Індії - найкращий доказ того, що все може ще змінитися на краще.

"У 1970-х, коли я бачив, як вбивають останніх тигрів, я й подумати не міг, що в Індії знову з'являться тигри, що живуть в дикій природі, - розповідає він. - Зміни відбуваються етапами. Раптом щось змінюється, і після цього все починає розвиватися в правильному напрямку".

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БЕЛФ" має наміри отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Юридична адреса: 61012, Харківська обл., місто Харків, вулиця Полтавський Шлях, б. 28/19

Фактична адреса: 61054, Харків, вулиця Василя Стуса, будинок 11

Код ЄДРПОУ: 34757225

Контактна особа: директор Сичугов М.М., тел. 0674990249

Підприємство спеціалізується на виробництві кондитерських виробів

Річний обсяг продукції складає 95 т/рік

З джерел підприємства в атмосферу здійснюються викиди: метан, вуглецю оксид, пил (аерозоль) недиференційований за складом, аоту діоксид, акролеїн, спирт етиловий, альдегід масляний, кислота оцтова, вініл хлористий, натрію гідроксид (нагрідкий, сода каустична), в кількості 0,073099 т/рік., окрім того : діоксид вуглецю - 1,62 т/рік, оксид діазоту - 0,00001т/рік.

Вплив роботи підприємства на оточуюче середовище визначається на підставі аналізу результату розрахунку розсіювання забруднюючих речовин у приземному шарі атмосферного повітря, який показав, що перевищення ГДК на межі житлової забудови по вмісту забруднюючих речовин відсутні. Зауваження та пропозиції приймаються впродовж 30 календарних днів Харківською обласною державною адміністрацією за адресою: 61002, м. Харків, вул. Сумська, 64.

Отримання дозволу на викиди

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ХАВІ ПРОДУКТ" має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів. Підприємство розташовано по вул. Велика Панасівська, 129 в м. Харків Харківської області. Підприємство спеціалізується на друкуванні продукції.

Джерелами утворення забруднюючих речовин в атмосферне повітря є: друкарські машини, станція змішування фарб, паперорізальні машини, лінія підготовки та нанесення металопокриття і полірування циліндрів, машини ламінування, машина для виробництва пакетів тристороннього запечатування, металообробні верстати, опалювальні котли, бункер для золи стоянка автотранспорту.

Забруднюючі речовини, які надходять до атмосферного повітря: азоту діоксид, ангідрид сірчистий, мідь сірчанокисла, заліза оксид, марганець і його сполуки, хром шестивалентний, цинку сульфат, вуглеводні граничні С12-С19, вуглецю оксид, спирт бутіловий, недиференційований за складом пил (аерозоль), пил поліпропілену, пил деревний, кислота оцтова, кислота сірчана, етилацетат, спирт етиловий, пил абразивно-металічний, сажа. Валовий викид (без CO2) становить 2,737 т/рік.

Результати розрахунку розсіювання показали, що нормативно-допустимі викиди не перевищують 1 ГДК по всім забруднюючим речовинам.

Пропозиції або зауваження просимо надсилати до Харківської обласної державної адміністрації за адресою: 61002, м. Харків, вул. Сумська, 64.

ПОВІДОМЛЕННЯ

На офіційному веб-сайті Харківської обласної державної адміністрації (<https://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/>) пропозиції/119/101920) в розділі ОГЛОШЕННЯ 20.01.2020 розміщено ЗАЯВУ про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Стратегії розвитку Харківської області на 2021 - 2027 роки та Плану заходів на 2021 - 2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021 - 2027 роки (далі - Заява).

Зауваження і пропозиції до Заяви подаються до Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації. Адреса: м. Харків, майдан Свободи, 5, Держпром, 3 під'їзд, 8 поверх, кабінет 803.

Адреса електронної пошти: demv-kv@sp.kh.gov.ua.

Телефони для довідок: 057-705-10-19, 057-705-10-37.

Відповідальна особа: Літвінцєва Наталя Сергіївна, тел. (057) 705 10 19. Строк подання зауважень і пропозицій становить 15 днів, тобто до 03 лютого 2020 року.

Департаментом екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації видано Висновок з впливу на довкілля планованої діяльності Акціонерного товариства "Укргазвидобування" "Реконструкція першої ступені стиснення газу Червонодонецької дотискуючої компресорної станції Харківська область, Балаклійський район, с. Глазунівка" від 24.01.2020 № 03.02-20/002. З повним текстом можна ознайомитися в Єдиному реєстрі ОВД за №: 201910154663.

Додаток 3
до Порядку передачі документації
для надання висновку з оцінки впливу
на довкілля та фінансування оцінки впливу
на довкілля

(дата офіційного опублікування в Єдиному
реєстрі з оцінки впливу на довкілля
(автоматично генерується програмними
засобами ведення Реєстру, не зазначається
суб'єктом господарювання)

201911154813

(реєстраційний номер справи про оцінку
впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Спорудження та влаштування свердловин №№ 22, 36, 87 Сахалінського нафтогазоконденсатного родовища (НГКР) на території Краснокутського району Харківської області на газ і конденсат, підземні споруди. Підключення свердловин до установок підготовки вуглеводневої сировини.

Проектна глибина свердловин становить:

- розвідувальна свердловина. № 22 глибиною - 4500 м; - пошукова свердловина № 36 - глибиною 6000 м; - експлуатаційна свердловина № 87 - глибиною 5050 м.

Спосіб буріння - роторний, турбінний; передбачається кріплення ствола свердловин високогерметичними обсадними трубами. Тип бурового верстата під час буріння і випробування свердловин: NOV2000 HP DC - Дизель-електричний привід.

Планована діяльність буде здійснюватись у Краснокутському районі Харківської області, в адміністративних межах Китченківської та Олексіївської сільських рад.

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ВИДОБУВНА КОМПАНІЯ "УКРНАФТОБУРІННЯ", код за ЄДРПОУ 33152471.

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті),

Юридична адреса ПрАТ "ВИДОБУВНА КОМПАНІЯ "УКРНАФТОБУРІННЯ": 01010, вул. Московська, буд. 32/2, м. Київ., тел.: (044) 225-77-75.

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Департамент екології та природних ресурсів Харківської ОДА, м-н Свободи, 5, Держпром, 4 під., 7 пов., м Харків, 61022, тел./факс (057) 705-06-66; електронна адреса: ecodepart@kharkivoda.gov.ua.

Контактна особа - Варвянський Вадим Юрійович, тел. (057) 705-06-66.
(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Рішенням про провадження планованої діяльності буде висновок з оцінки впливу на довкілля про допустимість провадження планованої діяльності, що видається Департаментом екології та природних ресурсів Харківської ОДА відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля".

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати, нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів (не менше 25, але не більше 35 робочих днів) з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх об'рунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

Громадські слухання відбудуться 18 лютого 2020 року о 13 год. 00 хв. в приміщенні Китченківської сільської ради, за адресою: Харківська обл., Краснокутський район, с. Китченківка, вул. Хальзова, буд. 18.

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

Громадські слухання (другі) відбудуться _____

(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Департамент екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації, за адресою: 61022, м. Харків, м-н Свободи, 5, Держпром 4 під., 7 пов.,

тел. (057) 705-06-83, електронна адреса: ecodepart@kharkivoda.gov.ua.

Контактна особа - начальник відділу оцінки впливу на довкілля, моніторингу, зв'язків з громадськістю Варвянський В.Ю., тел. (057) 705-06-66.

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Департамент екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації, за адресою: 61022, м. Харків, м-н Свободи, 5, Держпром 4 під., 7 пов.,

тел. (057) 705-06-83, електронна адреса: ecodepart@kharkivoda.gov.ua.

Контактна особа - начальник відділу оцінки впливу на довкілля, моніторингу, зв'язків з громадськістю Варвянський В.Ю., тел. (057) 705-06-66.

(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на 307 аркушах.

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними:

ПрАТ "ВИДОБУВНА КОМПАНІЯ "УКРНАФТОБУРІННЯ", 01010, вул. Московська, буд. 32/2, м. Київ, контактна особа - Громов Олександр Іванович. Китченківська сільська рада, 62043, Харківська обл., Краснокутський р-н, с. Китченківка, вул. Хальзова, буд. 18, контактна особа - Тимченко Юрій Іванович.

Олексіївська сільська рада, 62025 Харківська обл., Краснокутський р-н, с. Качалівка, вул. Шкільна, буд. 5, контактна особа - Лучковська Лілія Анатоліївна.

Департамент екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації, 61022, Харківська область, м. Харків, м-н Свободи, 5 Держпром, 4 під'їзд, 7 пов., контактна особа - Варвянський Вадим Юрійович.

Громадськість може ознайомитися зі звітом з оцінки впливу на довкілля з 28 січня 2020 року.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)